

Verkiezingsprogramma VVD 2002-2006

Inleiding

Den Haag moet goed blijven en aantrekkelijker worden om in te wonen, werken en recreëren. De VVD spant zich daarvoor in. Sinds de vorige verkiezingen hebben onze wethouders en gemeenteraadsleden bijgedragen aan:

- een verlaging van de OZB voor woningen sinds 1997 elk jaar met 5% en het op orde brengen van de Haagse gemeentefinanciën.
- vergroting van de economische dynamiek in de stad en verbetering van het internationale vestigingsbeleid.
- verbeteringen aan de infrastructuur: Koningstunnel, diverse tramlijnen (15 en 17), sterke uitbreiding van fietspaden en -stallingen.
- beleid dat 15.000 extra banen mogelijk maakte, koopzondagen en vrije horecasluitingstijden (in de uitgaansgebieden).
- het samen met Delft en Schipluiden verwerven van de Harnaschpolder voor de vestiging van bedrijven.
- uitbreiding van cameratoezicht op de plekken met de meeste veiligheidsrisico's, bijvoorbeeld de prostitutiestraten.
- een sterk cultureel profiel, o.a. door de restauraties van de Koninklijke Schouwburg en het Gemeentemuseum. (overigens: De VVD steunt de actie 'De Appel moet blijven!')
- een nieuwe agenda voor leefbaarheid in de gemeenteraad. Met de nadruk op de samenhang tussen a.) de kwaliteit van woningen b.) de openbare ruimte en c.) een betere afwikkeling van het verkeer. Kernpunten zijn: meer inpandige parkeerplaatsen bij nieuwbouw en meer groen in de wijken.

Dit zijn maar enkele concrete punten die de VVD voor Den Haag heeft bereikt. De komende periode willen wij doorgaan met het werken aan een bloeiende stad, want dat is goed voor alle burgers. Den Haag is nog lang niet af.

De VVD staat ook de komende jaren voor een liberale gemeentelijke politiek, die ondermeer bestaat uit:

- meer keuzevrijheid voor de burger, door minder bemoeienis en regie vanuit het stadhuis, met minder bureaucratie.
- meer aandacht voor de veiligheid op straat, in de woning en in het verkeer. Meer politie op straat is nodig, net als een versteviging van burgerlijke normen en waarden.
- meer aandacht voor de economie van de stad als motor voor sociale ontwikkelingen, waaronder integratie van minderheden.
- gemeentelijke diensten en (welzijns)instellingen moeten klantvriendelijk zijn, goed inspelen op de vraag van burgers en op resultaten worden afgerekend. Liberaal beleid houdt ook in dat de burgers van Den Haag meer hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Voor hun huis, hun straat, hun wijk, de school van hun kinderen en hun verenigingen. De VVD schept daar de randvoorwaarden voor.
- Voor de VVD zijn alle Haagse burgers gelijkwaardig. Autochtoon of allochtoon. Man of vrouw. De VVD is geen doelgroepenpartij, maar neemt alle Haagse inwoners serieus. Als ondernemer, als jongere, als werknemer, als ouder, als gebruiker van allerlei zorg, kortom als inwoner van Den Haag. Alleen dan komt integratie goed tot zijn recht.

U wilt een nog beter Den Haag? Stem VVD! De VVD heeft de afgelopen jaren bewezen de stad daadwerkelijk vooruit te helpen. Dat werk moet worden voortgezet. In dit programma leest u wat de VVD in de komende jaren voor u en de stad wil doen.

Hoofdstuk 1 De mens centraal

- De VVD wil investeren in een veilig en leefbaar Den Haag. De VVD staat voor een overkoepelend Plan voor de Veiligheid, met meer politietoezicht, aanpak van overlast, aandacht voor senioren- en jeugdproblematiek, verkeersveiligheid en samenwerking tussen alle betrokkenen: burgers, gemeente, en bedrijfsleven.
- De VVD vindt dat Den Haag een levendige stad moet zijn, die ook voor jongeren aantrekkelijk is. De gemeente moet aandacht hebben voor de onderwijsinstellingen, discotheken, kroegen, een terrascultuur, vrije openingstijden, voldoende jongerenhuisvesting en een Jongerenraad.
- Bestuur van openbaar onderwijs moet verzelfstandigd worden: op afstand van het gemeentebestuur, dicht bij de burgers/gebruikers.
- Welzijnsorganisaties en de sociale dienst moeten worden afgerekend op concrete prestaties.
- Den Haag moet een breed en divers cultureel aanbod kennen dat jong en oud aanspreekt.

Veiligheid

De Haagse burger wil een veilige stad. De VVD wil flink investeren in veiligheid. De burger heeft recht op een veilige leefomgeving. Voor de VVD gaat het dan om:

- de aanpak en voorkoming van criminaliteit
- vermindering van gevoelens van onveiligheid
- demonstraties van risicogroepen worden uit de binnenstad geweerd, geweld bij demonstraties is onaanvaardbaar
- verbetering van verkeersveiligheid
- bevordering van de brandveiligheid
- een schone leefomgeving
- preventie van voetbalvandalisme

De gemeente dient geldende normen en regels te handhaven. Maar de burgers hebben ook hun eigen verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd vindt de VVD dat de burger mag worden aangesproken op zijn eigen gedrag. De burgerzin moet worden aangewakkerd. De betrokkenheid van burgers bij de veiligheid in hun buurt is erg belangrijk. Buurtpreventie en buurtbeheer moeten worden gestimuleerd en de VVD vindt dat de politie met de bewoners moet samenwerken.

De VVD wil een overkoepelend Plan voor de Veiligheid, waarin de gemeente, maatschappelijke organisaties, burgers en bedrijven samen werken aan een veiliger Den Haag. Veiligheid bevorderen gaat niet alleen over het voorkomen van criminaliteit, zoals geweld op straat en woninginbraken. Veiligheid gaat ook over je veilig voelen 's avonds, over een gemeente die van tevoren nadenkt over veiligheid bij nieuwbouw, over onderhoud van het groen en de straten, over de aanpak van verloedering in de wijken, veiligheid op scholen, woningverbetering, bekeuren van scooters en auto's die te hard rijden, het naleven van verkeersregels, het tegengaan van rondslingerende drugsspuiten en het opruimen van huisvuil

op straat, et cetera. De Haagse aanpak van het sluiten van convenanten met de horeca en bijvoorbeeld woningcorporaties werkt en moet worden uitgebreid.

Er dient meer politietoezicht op straat te komen. Om dit te bereiken moeten - waar mogelijk - de politiemensen achter de bureaus vandaan. Tegelijkertijd moet het korps Haaglanden worden uitgebreid. De VVD wil dat het Rijk meer politieagenten aan Haaglanden toewijst en dat agenten aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden kunnen krijgen als zij in Den Haag werken. Er dient meer toezicht op straat te zijn, waaronder cameratoezicht. De aanpak van tasjesroof is succesvol gebleken. Op dit pad moet worden doorgegaan.

De VVD is bezorgd over de toename van jeugdcriminaliteit. Meer aandacht voor 'jeugd en veiligheid' is een investering in de samenleving en een investering in het voorkomen van jeugdcriminaliteit.

Het aantal coffeeshops wordt verder beperkt. Er is een strak handhavingsregime. Overlast, verkoop aan minderjarigen en handel in harddrugs worden niet getolereerd. De VVD staat voor een strenge aanpak van drugsoverlast. Voor criminele drugsverslaafden met een psychiatrische diagnose dient een apart integraal plan te worden gemaakt. Druggebruik moet van de straat. Politie, maatschappelijk werk en de geestelijke gezondheidszorg moeten hier samenwerken. Preventie van drug- en alcoholgebruik, bijvoorbeeld op scholen, is van belang.

Sport

Vele tienduizenden Hagenaars sporten regelmatig en doen dat met veel plezier. Sporten is niet alleen gezond, maar kweekt ook teamgeest en daarmee de sociale samenhang. Want sport bevordert de integratie en de overdracht van normen en waarden. De gemeente moet daarvoor de voorwaarden te scheppen: speelvelden, sporthallen en andere sportvoorzieningen dienen goed verspreid te zijn over de stad. Samenwerking tussen scholen en sportclubs is belangrijk, bijvoorbeeld in het kader van de verlengde schooldag en het schoolzwemmen. Bij herstructurering van wijken dient aandacht te zijn voor het creëren van sportveldjes. Er moet ruimte zijn voor een multifunctioneel sportcomplex in Ypenburg, dat voor de gemeente op budgettair neutrale basis kan worden gerealiseerd. Dat kan mogelijk worden gemaakt door de combinatie met accommodaties voor kantoren, congressen en horeca.

De VVD kiest voor de breedtesport, amateursport, gedragen door talloze vrijwilligers. Dat vrijwilligerswerk is belangrijk en moet worden gestimuleerd. Sportverenigingen moeten in staat worden gesteld om verantwoordelijkheid te dragen voor het onderhoud van hun accommodaties.

Sociale zaken

De beste sociale voorziening is een baan. En de beste inburgering verloopt ook via werk. Mensen moeten zich kunnen ontwikkelen en zelfstandig kunnen voorzien in hun levensonderhoud. Het hebben van een baan is hiervoor de belangrijkste voorwaarde. De VVD vindt dat de gemeente hierbij een stimulerende en ondersteunende rol moet spelen. In eerste instantie rust op alle burgers de plicht zelf inspanningen te verrichten om aan het werk te komen. Personen die bewust niet meewerken aan het vinden van werk geven het verkeerde voorbeeld en dienen gekort te worden op hun uitkering. De vele mensen die wel graag aan de slag willen, hebben recht op professionele en stimulerende begeleiding.

De VVD verwacht van de nieuwe Centra voor Werk & Inkomen (CWI) dat zij zoveel mogelijk mensen vanuit een uitkeringssituatie aan een baan helpt. De inspanning van de gemeente om zoveel mogelijk mensen te laten uitstromen naar werkgelegenheidstrajecten, opleidingen en banen heeft resultaat gehad. De CWI's moeten hiermee doorgaan. De VVD vindt dat zij in de komende jaren ook op prestaties moeten worden beoordeeld. Cliëntenraden bevorderen dat de gemeentelijke diensten klantgericht blijven werken.

De mogelijkheden tot intensivering van het voorkomen en bestrijden van fraude en misbruik van sociale voorzieningen dienen omarmd te worden, onder andere door actievere gegevensuitwisseling tussen overheidsinstellingen. Maar werken moet wel lonen. De gemeente moet voorkomen dat het accepteren van werk leidt tot een financiële achteruitgang voor de uitkeringsgerechtigde, de zogeheten armoedeval. Kwijtscheldingsbeleid houdt de armoedeval in stand. De VVD is in dit verband zeer kritisch over generieke maatregelen, meer vertrouwen heeft zij in op de individu toegesneden regelingen.

Voor het beleid ten aanzien van uitgeprocedeerde asielzoekers geldt dat de gemeente het Rijksbeleid niet moet doorkruisen. Illegalen dienen zo snel mogelijk door het Rijk te worden uitgezet. In het besef dat deze bevoegdheidsverdeling tussen Rijk en gemeente bestaat, moet hulp aan noodgevalen niet onthouden worden.

Jongerenzaken

Jongeren en studenten moeten in Den Haag kunnen wonen, recreëren, uitgaan en werk kunnen vinden. Den Haag moet de vele onderwijsinstellingen koesteren en samenwerken met de universiteiten in deze regio. Onze stad moet nog meer het imago krijgen van een levendige stad met poppodia, discotheken en kroegen. Gelet op de behoefte aan discotheken bevordert de VVD dat het aantal discotheken in de binnenstad waar mogelijk wordt uitgebreid. De terrascultuur moet ook worden gestimuleerd. Ook huisvesting is belangrijk. Daarom is de VVD voorstander van studentenwoningen in de nabijheid van de Haagse Hogeschool en het uitbreiden van het aantal jongerenwoningen in de binnenstad. De VVD ondersteunt de oprichting van een Jongerenraad, die op dit vlak een belangrijke adviserende rol kan spelen.

Onderwijs

Onderwijs is van het allergrootste belang voor de toekomst van onze samenleving. De gemeente dient, binnen de grenzen van haar verantwoordelijkheid, de randvoorwaarden voor goed onderwijs te leveren. Zij dient de schoolleiding en de mensen voor de klas te helpen om optimale kwaliteit van onderwijs en leeromgeving te kunnen leveren. Van ouders en leerlingen mag worden verwacht dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen en actief bijdragen aan het goed functioneren van de school.

Voor de VVD zijn dit de belangrijkste punten binnen het Haagse onderwijsbeleid:

- waarborgen van een passend schoolaanbod (ook in nieuwbouwwijken) en vrije schoolkeuze. De zelfstandige gymnasia moeten behouden blijven.
- integrale aanpak bij het voorkomen van schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten.
- optimale benutting van schoolgebouwen- en pleinen, ook voor sport- en buurtactiviteiten.
- bijzondere aandacht voor leerlingen met een achterstand, zonder dat de zorg voor leerlingen zonder achterstand erbij inschiet. Gehandicapte kinderen dienen zo veel mogelijk gebruik te kunnen maken van het regulier onderwijs.

- het onderwijs aan volwassenen blijft van belang, aangezien het voor veel deelnemers een nieuwe kans op persoonlijke ontplooiing en keuzevrijheid betekent. Daarnaast draagt volwassenenonderwijs bij aan sociale integratie.
- verzelfstandiging en modernisering van schoolbesturen van openbaar basis- en voortgezet onderwijs.

Emancipatie en integratie

Het emancipatie- en integratiebeleid van de gemeente Den Haag moet gericht zijn op alle inwoners. Uitgangspunt is dat slechts bij uitzondering sprake kan zijn van een doelgroepbenadering. De VVD legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van burgers om zich in te zetten volwaardig lid van de maatschappij te blijven. De gemeente dient hierbij een stimulerende rol te spelen. Dat kan onder meer door het aanbieden van faciliteiten bij het starten van een bedrijf. Allochtoon ondernemerschap speelt voor de VVD een belangrijke rol in het integratiebeleid.

Voorjaar 2001 heeft de VVD het initiatief genomen om te komen tot cursussen in de Nederlandse taal via de regionale radio en televisie, met inzet van internet, et cetera. Dit moet zo spoedig mogelijk in samenwerking met andere grote steden en het Rijk worden gerealiseerd.

Kinderopvang is voor de VVD primair een taak van de ouders en hun werkgevers. De gemeente heeft hierbij een rol als werkgever, bij het spoedig en efficiënt vervullen van randvoorwaarden (onder andere via bestemmingsplannen) en bij het bevorderen van arbeidsparticipatie. Dit geldt ook in de nieuwe wijken Ypenburg, Waringse Veld en Leidschenveen.

Welzijn en zorg

Mensen moeten gestimuleerd worden om zelfredzaam te zijn. Specifieke hulp en zorg gaat voor de VVD in het algemeen boven algemeen welzijnswerk. Prioriteiten zijn:

- ouderen en gehandicapten, waar het gaat om het bevorderen van zelfredzaamheid, goede zorgkwaliteit, voldoende aanbod van zorg, aanvullend openbaar vervoer, gemengd wonen, toegankelijkheid van de openbare ruimte, gebouwen en terreinen. De inkomensgrens bij ouderen- en gehandicaptenvervoer dient te vervallen.
- dak- en thuislozen en verslaafden moet adequate (crisis)hulp worden aangeboden.
- jongerenwelzijnswerk moet criminaliteit, groepsoverlast en schooluitval helpen voorkomen.
- het aanbod van gezondheidszorg, met name huisartszorg, in de wijken dient ook door de gemeente te worden ondersteund.

Vrijwilligerswerk is in de welzijn en zorg onmisbaar. De VVD vindt dat de gemeente dit actief moet ondersteunen. Het moet duidelijker worden waar de hulp wordt aangeboden, indien mogelijk door het openstellen van één verwijzingsloket. De klant staat centraal en moet kunnen meepraten. Bij subsidieverlening door de gemeente moet aan hulpverleners de voorwaarde worden gesteld dat zij de inbreng van hun klanten, via patiëntenplatforms en cliëntenraden optimaal benutten, waar nodig door deze te activeren. Vraaggestuurd werken is hierbij het kernwoord.

Het maatschappelijke resultaat van welzijnswerk is niet makkelijk meetbaar. Toch moeten ook welzijnsorganisaties efficiënt en vraaggericht werken. Daarvoor zijn garanties nodig op het vlak van de kwaliteit van de organisatie en de inzichtelijkheid van hun werkwijze. Samenwerking met derden moet worden gestimuleerd. Er moet veel meer projectgericht geworden gefinancierd. Verkokering en doublures moeten worden weggewerkt.

Vrijwilligerswerk is voorts op alle andere gebieden van de samenleving onmisbaar. De VVD draagt het vrijwilligerswerk een warm hart toe en is van mening dat de gemeente het vrijwilligerswerk actief dient te ondersteunen.

Kunst en cultuur

Eén van de aantrekkelijke kanten van onze stad is het brede culturele aanbod van hoge kwaliteit. De stad verdient het dat het culturele aanbod wordt versterkt en uitgebreid. In de visie van de VVD heeft de overheid hierin een belangrijke taak. De overheid is de hoeder van ons cultureel erfgoed, van muziek tot gebouw, van dans tot literatuur. Het culturele erfgoed voor allen toegankelijk maken vergt een niet aflatende inspanning van de overheid. Daarom is cultuureducatie één van de pijlers van ons beleid. Een bloeiend cultureel leven maakt de stad niet alleen aantrekkelijk voor haar inwoners. Ook het stadstoerisme wordt erdoor bevorderd.

Voor de VVD is toneelgroep De Appel een belangrijk onderdeel van het bloeiende culturele leven. Vernieuwing en ontwikkeling is belangrijk, voor nieuwelingen en gevestigde instellingen. Ook de overheid dient te zorgen voor een klimaat waarin kwetsbare kunstvormen zich kunnen ontwikkelen.

De stad is voor iedereen en het culturele aanbod ook. Het deelnemen aan het culturele leven is belangrijk. Waar mogelijk dient de culturele uitwisseling tussen alle bevolkingsgroepen te worden bevorderd. Op de scholen vindt dit op een natuurlijke wijze plaats. Actieve en passieve kunstbeoefening moet onder groepen voor wie dat minder vanzelfsprekend is worden gestimuleerd. Hiervoor zijn speciale projecten en soms extra geld nodig. Participatie is hierbij een sleutelwoord. De VVD draagt de amateurkunstbeoefening een warm hart toe. Een belangrijke instelling in het cultuurbeleid is de Openbare Bibliotheek, die zich heeft ontwikkeld van een instelling die voornamelijk de leescultuur bevordert tot een ontmoetingscentrum voor alle groepen uit de stad. De leeszaal is één van de drukst bezochte plekken in het centrum. Maar ook de internetzaal en de vele tentoonstellingen en literatuuravonden worden zeer goed bezocht. Deze functie kan nog verder worden versterkt.

Aansprekende festivals en evenementen zijn onlosmakelijk verbonden met de (internationale) ambities van onze stad. Het North Sea Jazz festival is al jarenlang één van de toonaangevende festivals ter wereld en dient voor Den Haag behouden te blijven. Dat geldt ook voor het Holland Dance Festival, dat de top van de moderne dans in onze stad ten tonele voert. Ook toppers als de beeldtentoonstelling op het Voorhout en het onlangs gestarte Binnenhofffestival dragen bij aan het culturele imago van Den Haag.

Tot cultuurbeleid behoort cultuurbehoud. De gebouwde omgeving speelt daarin een grote rol. De gemeente dient te waken voor kaalslag van panden die geen monumentbescherming genieten, maar toch van gezichtsbepalend en/of cultuurhistorisch belang zijn. Zeker op plekken waar veel verdwenen is, zoals op Scheveningen. De gemeente moet hiertegen optreden door straffer bouw- en woningtoezicht, het kritisch toetsen van ontwikkelings-

sloopplannen en het stimuleren van hoogwaardige nieuwbouw, die past bij het historische karakter van de stad.

Hoofdstuk 2 De Leefomgeving

- De VVD wil meer eigen woningbezit en particulier opdrachtgeverschap bij nieuwbouw.
- De verscheidenheid van woonwijken in Den Haag is een belangrijke aantrekkelijke eigenschap van de stad. Die verscheidenheid moet gerespecteerd worden.
- De VVD is voorstander van hoogbouw op een beperkt aantal plekken in de stad. De hoogbouw moet bovendien harmoniëren met de bestaande stad. Historische stadsgezichten moeten worden beschermd.
- In de Haagse agglomeratie is ruimte schaars. Meervoudig ruimtegebruik (bijvoorbeeld de overbouwing van de Utrechtse Baan) is op vele plekken een goede optie.
- Den Haag moet een groene stad blijven, met meer bomen, voldoende parken en een goed waterbeheer.
- De auto mag er zijn. De VVD is voorstander van meer aandacht voor met name in pandige en ondergrondse parkeermogelijkheden bij de aanleg van nieuwe wijken en de herstructurering van oude wijken. Dat mes snijdt aan twee kanten: goede parkeergelegenheid en meer ruimte op straat.
- Aanleg Noordwestelijke Hoofdroute, Randstad Rail en Trekvliet-tracé is voor de bereikbaarheid van Den Haag van groot belang. Met het oog op leefbaarheid streeft de VVD ernaar belangrijke delen van deze nieuwe infrastructuur in tunnels onder te brengen.
- Fietsen en gebruik van openbaar vervoer moeten krachtig gestimuleerd worden.
- Overstapmogelijkheden op het openbaar vervoer moeten verbeteren, door fietsenstallingen en parkeermogelijkheden bij belangrijke haltes.
- Verkeersveiligheid blijft een speerpunt van beleid.

Volkshuisvesting en ruimtelijk beleid

Voor de VVD staat het beginsel voorop dat het particulier woningbezit één van de beste wijzen is om de kwaliteit van woningen te behouden en te verbeteren. Waar dat mogelijk is dient particulier woningbezit te worden gestimuleerd, ook in wijken waar veelal huurwoningen staan. De verkoop van huurwoningen aan hun bewoners is van groot belang. Te weinig woningen worden door de corporaties aan bewoners verkocht. Voorts is er nog te weinig vrijheid voor burgers om hun eigen woning op een eigen kavel bouwgrond te bouwen.

De in de afgelopen collegeperiode sterk verbeterde economie heeft voor wonen en leven in de stad heel wat betekend. Flink wat nieuwbouw van betaalbare tot zeer kostbare woningen heeft een aantal wijken en stadsdelen verbeterd. Renovatie of herbouw heeft het nodige toegevoegd. Toch is, zoals bijvoorbeeld ook uit de prijsniveaus blijkt, de vraag naar eigen woningen nog altijd niet voldoende vervuld. In alle segmenten is er onvoldoende aanbod. Om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen is het noodzakelijk dat ook voor de schaarste in de duurdere segmenten substantieel wordt bijgebouwd.

De verscheidenheid van woonwijken in Den Haag is een belangrijke aantrekkelijke eigenschap van de stad. Die verscheidenheid moet gerespecteerd worden. De VVD wil dat de consument op het gebied van wonen en woonomgeving iets te kiezen heeft. Dat betekent dat ook in nieuwbouw en herstructurering getracht moet worden een verscheidenheid te bieden

qua woningtype, woningdichtheden, groen, parkeeroplossingen en de verhouding tussen huur- en koopwoningen.

In de stad blijft ruimte schaars en zal meervoudig ruimtegebruik voor wonen en werken en verkeer noodzakelijk zijn. Het is de opdracht voor het gemeentebestuur om op evenveel ruimte, meer te doen, van hogere kwaliteit. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van De Resident en het overbouwen van de Utrechtse Baan. Hoogbouw kan op geselecteerde plekken, waarbij het stadsgezicht in het oude centrum wordt ontzien.

Bouw en renovatie moeten op hun duurzaam karakter en hun milieuvriendelijkheid getoetst worden. De natuur in de woonomgeving moet minimaal behouden blijven, maar liever verbeterd. Historisch bouwen zou met name in de binnenstad meer aandacht moeten krijgen.

De binnenstad is het middelpunt van allerlei functies: werken, wonen, recreatie, horeca, winkelen, cultuur. De behoefte aan nieuwe huisvesting van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken is aanleiding voor de herontwikkeling van een beperkt deel van de binnenstad, ten zuiden van de Resident, het Wijnhavenkwartier. De VVD staat alleen achter de aankoop en de sloop van de Zwarte Madonna door de gemeente Den Haag, mits die bijdraagt aan de tijdige herhuisvesting van de beide ministeries. Voor de herontwikkeling van dit gebied hanteert de VVD de volgende randvoorwaarden:

- Een tenminste neutraal, maar liefst positief saldo van de grondexploitatie voor de gemeente
- Een aanvaardbare aansluiting van de te plegen hoogbouw aan de Resident en vooral het ontzien van het historische stadsgezicht, bijvoorbeeld vanaf de Plaats richting Binnenhof en Mauritshuis
- De te ontwikkelen commerciële oppervlakten moeten vooral iets toevoegen aan het huidige aanbod in plaats van er een bedreiging voor te vormen.

De binnenstad moet alle bevolkingsgroepen iets te bieden hebben. De aantrekkingskracht van het centrum moet volgens de VVD worden vergroot. Tegelijkertijd moet het wonen in de binnenstad (met name boven de winkels) worden gestimuleerd. Dat betekent dus wel dat aan de horecaondernemers strenge regels ten aanzien van overlast worden opgelegd.

Een voor de kust van het Haagse gebied te realiseren vooruitgeschoven duinenrij kan natuurlijke bescherming bieden tegen de stijgende zeespiegel en bijvoorbeeld dienen als uitbreiding van het natuur- en recreatiegebied en is om velerlei redenen het bestuderen waard.

Verkeer

De stad is een samenbundeling van allerlei activiteiten. De bereikbaarheid van de stad vraagt van de overheid om een breed aanbod van infrastructuur en vervoersdiensten. Individuele verkeersdeelnemers hebben ook een verantwoordelijkheid voor eigen keuze van vervoermiddel en om door hun gedrag de verkeersveiligheid en doorstroming te bevorderen. De VVD vindt dat het noodzakelijke autoverkeer de ruimte moet hebben om zo vlot en milieuvriendelijk mogelijk in en door de stad te kunnen bewegen. Voor 'autootje-pest' is geen plaats.

- De ontwikkeling van de Noordwestelijke hoofdroute en het Trekvliet-tracé zijn broodnodig voor de bereikbaarheid van stad, waarbij het streven is grote delen te ondertunnelen.
- Verkeerslichten moeten een veilige en vlotte afwikkeling van verkeer bevorderen. Hun afstemming is cruciaal. De komst van 'intelligente kruispunten', waarbij de afstelling van de lichten reageert op het wisselend verkeersaanbod, moet worden nagestreefd. Hierdoor kan er een 'groene golf-effect' ontstaan.
- Duidelijke bewegwijzering en indicaties op elektronische borden kunnen onveilige verkeerssituaties door zoekende automobilisten voorkomen. Ook duidelijke straatnaamborden op hoeken en ruim vóór (belangrijke) kruisingen, alsmede goede bewegwijzering naar stadsdelen en wijken bevorderen de veiligheid. De VVD heeft het initiatief genomen tot verbetering van de bewegwijzering.
- Dynamisch verkeersmanagement stelt enerzijds reizigers in staat zelf rationele reisroutes of de verstandigste vervoerswijze te kiezen, maar vormt anderzijds een systeem dat afhankelijk van het verkeersaanbod het verkeer langs de meest rationele routes geleidt. Dergelijk verkeersmanagement vereist investeringen in techniek en communicatie. Gezien de voortdurende schaarste aan infrastructuur dienen Den Haag en Haaglanden hier zo voortvarend mogelijk op te treden.

Fietsen en openbaar vervoer in al hun varianten zijn primaire vervoersvormen in een stad als Den Haag. Fietsvoorzieningen moeten worden uitgebreid en goed onderhouden. Dus: meer aparte fietspaden, rode fietsstroken en fietsenstallingen, zowel bij belangrijke bestemmingen, bijvoorbeeld stations en haltes, als in woonwijken.

Voor het openbaar vervoer is zowel fijnmazigheid als snelheid van belang, kwaliteiten die deels zullen moeten worden verwezenlijkt doordat de vervoerssystemen van bus, tram, Randstadrail en regiotaxi elkaar aanvullen.

- Aangezien reistijd een belangrijk concurrentiepunt is met autovervoer, moet het openbaar vervoer snel en stipt zijn. Den Haag moet zich sterk maken voor de ontwikkeling van Randstadrail, als aanvulling op de spoorwegen en het huidige binnenstedelijk openbaar vervoer. Goed openbaar vervoer kenmerkt zich door goede onderlinge aansluitingen en goede overstapmogelijkheden voor automobilisten en fietsers.
- De Vinex-wijken (Leidschenveen, Ypenburg en Wateringse Veld) dienen middels reguliere OV-verbindingen en Randstadrail optimaal met de bestaande stedelijke gebieden verbonden worden.
- Op een aantal plaatsen zullen ongelijkvloerse kruisingen moeten worden gebouwd om conflicten tussen met name autoverkeer en openbaar vervoer te vermijden (bijvoorbeeld op de kruising Neherkade-Leeghwaterplein-Slachthuisstraat). Zo wordt de doorstroming van beide verkeersvormen verbeterd.

Parkeren

Parkeerfaciliteiten hebben een directe invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. De directe nabijheid van een parkeerplek voor de auto wordt enerzijds gewaardeerd, anderzijds wordt het betreurd dat er aan de geparkeerde auto zoveel straatruimte, pleintjes, stoep en plantsoentjes zijn opgeofferd. Getracht moet worden om conflicterende wensen toch zoveel mogelijk te honoreren. De VVD wenst dat wordt onderzocht op welke wijze het aantal geparkeerde auto's op het Voorhout kan worden verminderd. Het gaat volgens de VVD niet aan om het parkeren terug te dringen. Voorwaarde voor nieuw- en verbouw van bouwblokken of wijken is dat

voorzien wordt in voldoende, bij voorkeur ondergrondse of inpandige parkeerplekken. Zodoende kan de straat zoveel mogelijk vrij blijven. Het systeem van parkeerroutes kan worden uitgebreid. Het belanghebbenden-parkeren blijkt succesvol. Gratis parkeren voor invaliden in het bezit van een invalide-parkeerkaart moet worden gehandhaafd.

De VVD is voorstander van wijkmobiliteitscentra. Dit zijn parkeergarages (en fietsenstallingen) in woonwijken op plekken die tevens een goede aansluiting bieden aan het openbaar vervoer (bus, tram en taxi). In de onmiddellijke omgeving van die garages kunnen enkele straten dan parkeervrij worden gemaakt, ter bevordering van het leefklimaat en speelgelegenheid.

De mogelijkheid moet worden overwogen om particulieren aan te bieden in publieke parkeergarages in woonwijken een parkeerplaats te kopen. Medegebruik van bestaande particuliere parkeergarages en -terreinen dient krachtig te worden nagestreefd.

Voor het parkeren in Den Haag dient de mogelijkheid van elektronisch betalen (GSM, chipknip) te worden ontwikkeld. Parkeertarieven dienen op schaarste van plaatsen te zijn afgestemd. Dat kan soms betekenen dat op één plaats voor verschillende tijdstippen verschillende tarieven gelden. Voor het overige is het streven de tarieven op bescheiden, doch tenminste stadsbreed op kostendekkend, niveau vast te stellen.

Bewonersorganisaties moeten intensief en in een vroeg stadium bij verkeerszaken betrokken worden.

Milieu en groen

Den Haag is een groene stad. Dat moet zo blijven. Het aantal bomen in de stad moet zo mogelijk worden uitgebreid. Het onderhoud van de parken in de stad kan beter. Hiervoor moeten ook voldoende financiële middelen ter beschikking worden gesteld. De VVD is op zichzelf voorstander van het nastreven van ecologische doelen in een stad als Den Haag, op voorwaarde dat niet de indruk wordt gewekt dat het groen verslonst. Milieubeleid betekent voor de VVD vooral praktische verbetering van de leefomgeving. Voorwaarden op het vlak van groen- en bomenvoorziening moeten integraal onderdeel uitmaken van de vergunningverlening aan nieuwbouwplannen.

Zwerfvuil is een toenemende reden van irritatie bij de burger. In de eerste plaats ligt hiervoor de verantwoordelijkheid bij de burgers zelf. Aan de andere kant moet de gemeente zoveel mogelijk waar voor haar geld leveren, door verhoogde inzet bij het schoonhouden van de straten. De inzet van aparte ploegen, zoals in het centrum gebeurt, moet worden uitgebreid naar andere delen van de stad. De frequentie van het legen van glas-, papier- en vuilnisbakken moet omhoog. Voorts wil de VVD in het centrum en in Scheveningen openbare toiletten die goed worden schoongehouden.

Hondenpoep op straat blijft een grote ergernis van de Hagenaar. Terecht heeft de gemeente gekozen voor strenger toezicht op de poep-opruimplicht en een beter voorlichtingsbeleid voor hondeneigenaren. Dat beleid moet de komende periode krachtig worden voortgezet volgens de VVD. Hondenbezitters zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun huisdier. Als zij zich niet aan de regels houden moet er wat de VVD betreft zonder pardon worden opgetreden door inspecteurs, handhavingsteams, boswachters en politie. De hondenbelasting zorgt in dit kader voor veel misverstanden, omdat er ten onrechte het beeld vanuit gaat dat de hondenbezitter de

gemeente betaalt voor het opruimen van de uitwerpselen. De inning van deze belasting is zeer kostbaar en de opbrengsten, die naar de algemene middelen vloeien, minimaal. De VVD vindt dat de overheid de burger alleen maar om belasting mag vragen als er een duidelijk nut en doel is. Dat is bij de hondenbelasting niet het geval, zij dient daarom te worden afgeschaft.

De grote groengebieden moeten worden behouden en waar mogelijk versterkt. Dit moet worden gewaarborgd in een nieuw Groenbeleidsplan. Ook de kwaliteit van het water, alsmede de aanleg van natuurvriendelijke oevers acht de VVD van groot belang. Ook in de nieuwe bouwlocaties moet worden voorzien in voldoende groengebieden en dient reeds bij de planning rekening gehouden te worden met de eisen die een behoorlijke waterhuishouding stellen. Met het dempen van sloten moet bedachtzaam worden omgesprongen.

Hoofdstuk 3 Een gezonde economie en een sociaal sterke stad

- Den Haag moet een aantrekkelijke vestigingsplaats blijven voor bedrijven en internationale organisaties
- Uitbreiding van ruimte voor bedrijvigheid blijft noodzakelijk
- Verblijfstoerisme en cultuur moeten worden versterkt, onder andere in Scheveningen en de Binnenstad
- Den Haag kan niet zonder een sterk midden- en kleinbedrijf, waaronder een sterke detailhandel
- De Haagse Markt verdient een kwaliteitsimpuls

De Haagse regio heeft de laatste jaren een sterke economische groei doorgemaakt. De versterking van de economie in stad en regio is speerpunt van liberaal beleid. Een sterke economie is goed voor de ontplooiing en de zelfstandigheid van mensen en vergemakkelijkt de uitstroom van mensen van een uitkering naar een baan. Een sterke economie is een voorwaarde voor een goed niveau van particuliere investeringen in de stad en een stevige financiële positie van de stad. Een sterke economie is een voorwaarde voor een sociaal sterke stad.

Voor economische groei mikt de VVD op drie pijlers:

- (Nog) Actievere werving van bedrijvigheid. Dat kan door de promotie van Den Haag als bestuurscentrum bij uitstek, als uitvalsbasis voor zakelijke dienstverleners (veelal midden- en kleinbedrijf), grote bedrijven en van ondernemers in de 'nieuwe economie', bijvoorbeeld ICT en multimedia. Tevens wordt de rol van Den Haag als juridische hoofdstad van de wereld steeds belangrijker. Steeds meer internationale organisaties vestigen zich in Den Haag. Onze stad is nu reeds de 4e VN-stad van de wereld. Deze positie moet de komende jaren worden uitgebouwd.
- Versterking van toerisme en cultuur, met name gericht op het vaker en langduriger verblijven van de draagkrachtigere toerist. Daarvoor zijn meer hotels in de hogere middenklasse nodig, evenals een goed lopende congresfaciliteit. Scheveningen is - met de kuststrook en de vele musea - een bezoekerstrekker van de eerste orde.
 - Scheveningen Bad moet zich blijven richten op het grote bad- en uitgaanspubliek, met meer verblijfstoerisme. De gemeente moet ook haar best doen een hogere kwaliteit van het aanbod uit te lokken.
 - Scheveningen Haven moet door de combinatie van horeca, watersport en havenbedrijvigheid de toerist trekken die de grote massa's wil ontlopen. Bij deze

formule past het behoud - en liefst zelfs uitbouw - van visserij(gebonden) bedrijven en de authenticiteit van het nabije Scheveningen Dorp.

- o Kijkduin moet als rustige (familie)badplaats zijn rol naast Scheveningen-Bad blijven vervullen.
- De Haagse binnenstad is een andere toeristische trekker: zij moet zich qua festivals, (pop)muziek en dansgelegenheden kunnen meten met het beste dat ons land te bieden heeft.
- De derde pijler is het midden- en kleinbedrijf (MKB), de motor van de lokale economie. Die biedt vooral kansen voor nieuwe, met name ook allochtone bedrijvigheid. De binnenstad kan hier een grote rol in spelen. De Haagse Markt moet worden opgewaardeerd. De gemeente moet het MKB stimuleren door te zorgen dat startersfaciliteiten helder, snel en effectief werken. Het MKB heeft, net zo goed als grote bedrijven, goede werkruimte nodig. De VVD wil dat Binckhorst, Laakhaven-West, Fruitweg en de Petroleumhaven eersterangs bedrijfslocaties worden. Er zijn, ook voor starters, nog meer bedrijfsverzamelgebouwen en werkwoningen nodig. Een dynamisch MKB bevordert de leefbaarheid van de stad: levendige buurtwinkelstraten geven meer sociale samenhang, veiligheid en een prettige openbare ruimte. De organisatorische ondersteuning van winkeliersverenigingen die zelf actief aan (her)ontwikkeling van hun locatie willen werken, kan worden ondersteund door een winkelstraatmanager. De koopzondag is succesvol en kan, voor zover de wet dat toestaat, over de hele stad worden uitgebreid voor de winkeliers die daar om vragen.

Voor economische groei is een goed investeringsklimaat nodig. Dat begint bij vestigingsruimte. Deze ruimte blijft ook na de gemeentelijke herindeling schaars. Het is van groot belang dat de grond zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt. Eventueel moet worden overgegaan tot in- en herschikking, bijvoorbeeld in de recent verworven Harnaschpolder. Goede regionale samenwerking is hiervoor vereist.

Aan andere voorwaarden voor economische groei, zoals verkeer, scholing, leefbaarheid en huisvesting wordt elders in dit programma aandacht besteed. Soms kunnen al deze wensen en voorwaarden onderlinge spanning geven. Waar de balans verstoord is moet deze hersteld worden. Nieuwe economische impulsen dienen zorgvuldig getoetst te worden op de impact voor de (woon)omgeving. Goed overleg met bewoners en ondernemers is hiervoor van belang. Alle randvoorwaarden voor meer economische dynamiek kosten geld. De VVD heeft zich met succes sterk gemaakt voor het financieel gezond maken van de stad. Daardoor is er nu meer armslag voor kwaliteitsverbetering en lastenverlichting. Ook dit laatste is een economische impuls van belang: wie meer van zijn inkomen overhoudt kan meer besteden.

Hoofdstuk 4 De organisatie van het gemeentebestuur

- De VVD streeft naar duidelijke besluitvorming: de gemeenteraad neemt, samen met burgemeester en wethouders, de beslissingen. Stadsdeelraden wijst de VVD af.
- Den Haag luistert: naar organisaties n naar individuele Hagenaars, ook via www.vvddenhaag.nl.
- Het OZB-tarief mag in de komende periode niet stijgen (zo de OZB gehandhaafd blijft).
- De nieuwe Haagse wijken Leidschenveen en Ypenburg moeten zo snel mogelijk volledig betrokken worden bij de stad, onder andere door de vestiging van stadsdeelkantoren met ruime openingstijden.
- De gemeente moet de naleving en controle van regels en vergunningen intensiveren.

Stadsbestuur

De VVD vindt het belangrijk dat het stadsbestuur zegt wat het doet en doet wat het zegt. Duidelijkheid en daadkracht bij het nemen van beslissingen vergroten het draagvlak ervan. De gemeenteraad is de plaats waar de beslissingen worden genomen.

De gemeente Den Haag, wethouders, raadsleden en ambtenaren moeten onkreukbaar zijn.

De VVD wijst stadsdeelraden om drie redenen van de hand:

- Stadsdeelraden brengen een kostbare bureaucratie, waarvan de kosten in de vele miljoenen per jaar lopen
- Stadsdeelraden verhogen de onduidelijkheid voor de burger over de vraag wat waar precies besloten wordt
- Waar stadsdeelraden zijn ingevoerd, in Amsterdam en Rotterdam, is er geen enkel teken dat het doel waarvoor ze zijn ingesteld, namelijk verkleining van de afstand tussen kiezer en gekozenen, ook daadwerkelijk wordt bereikt.

Het is van groot belang dat raadsleden weten wat er in de stad aan de hand is. Daarom ook steunt de VVD de verschillende wijk- en bewonersorganisaties. Zij zijn belangrijke informatiebronnen voor de raadsleden en bevorderen de sociale samenhang in de wijken.

De VVD hecht aan een sterke aanwezigheid van uitvoerende diensten in elk van de stadsdelen en aan klantvriendelijkheid van de diensten. Voorts is er een klachtenmeldpunt op www.denhaag.nl, waarvan meer gebruik moet worden gemaakt. Aan de raad dient jaarlijks een overzicht van aard en aantal van de klachten te worden verschaft met een overzicht van de behandeling ervan.

De Commissie Loosduinen heeft aangetoond dat inwoners heel goed betrokken kunnen worden bij het reilen en zeilen van hun eigen woonomgeving. Indien bewoners daartoe het initiatief nemen is ook voor Scheveningen en eventueel in andere stadsdelen is een dergelijke commissie te overwegen.

Interactieve beleidsvorming, waarbij naast ambtenaren en politici ook burgers en organisaties het beleid mede vormgeven, is vaak een uitstekend middel om het contact tussen bewoners en gemeentebestuur te bevorderen. Steeds moet echter duidelijk zijn dat de raad beslist.

Luisteren naar de Hagenaars wordt ook steeds eenvoudiger dankzij een intensief gebruik van de mogelijkheden van internet. De website van de Haagse VVD-fractie wordt dan ook verder uitgebouwd.

Handhaving is in het algemeen een punt dat te weinig politieke aandacht krijgt. Grootschalige ongelukken hebben het belang ervan echter terecht opnieuw duidelijk gemaakt.

- De VVD trekt de eenvoudige conclusie dat vergunningen en naleving van voorschriften dienen te worden gecontroleerd en dat met voorschriften over veiligheid en gezondheid van de burgers niet kan worden geschipperd.
- De eerste verantwoordelijkheid voor de veiligheid van bezoekers, gebruikers en/of omwonenden blijft in handen van wie een risicovolle activiteit ontplooit. Zelfregulering

en certificatie van branches (bijvoorbeeld in de horeca) acht de VVD uitstekend, omdat hierdoor het veiligheidsbesef van binnenuit wordt gestimuleerd.

Handhaving is gemakkelijker als de gemeente met eigen toezichthouders boetes kan opleggen en zelf snel kan optreden tegen overtredingen.

Financiën

Onder leiding van de VVD heeft Den Haag de gemeentefinanciën op orde gebracht. Den Haag heeft zich in de afgelopen periode ontworsteld aan de artikel 12-status. De VVD vindt dat het stadsbestuur zich in de komende raadsperiode moet inzetten voor een verdere verbetering van de financiële positie van de stad. Er dient zo snel mogelijk weer een reserve te worden opgebouwd, die tenminste vergelijkbaar is met die van de andere grote steden. Dat maakt het immers mogelijk tegenvallers op te vangen zonder direct op voorzieningen te hoeven bezuinigen.

De OZB is in lijn gebracht met de tarieven van veel andere gemeenten, door elk jaar opnieuw sinds 1997 een daling van 5% van het tarief toe te passen. Daarmee is de prijs-kwaliteitverhouding van het wonen in Den Haag weer op een redelijk niveau gebracht. Stijging van de tarieven zou die inspanning weer teniet doen. De OZB - zo die gehandhaafd blijft - mag in de komende periode dus niet stijgen.

Overige tarieven (leges, afvalstoffenheffingen bijv.) dienen niet meer dan kostendekkend te zijn. Daarbij moeten de diensten wel zo efficiënt mogelijk worden verricht.

Er moet voor worden gewaakt, dat gesubsidieerde instellingen concurrentie aandoen aan partijen die uitsluitend aan de tucht van de markt zijn onderworpen.

Den Haag dient ernaar te streven dat het Rijk onze positie als residentie van de Koningin, zetel van de regering en vele internationale organisaties specifiek onderkent en beloont met de middelen, die daarvoor nodig zijn, met name op het gebied van beveiliging en ordehandhaving.

Regionale samenwerking

In een tijd waarin verbindingen steeds sneller worden en afstanden vervagen, vormt de Randstad als geheel een belangrijk ruimtelijk besluitvormingskader. De VVD hecht aan de Randstad-Metropool-gedachte en aan een sterke positie van Den Haag binnen die Randstad-Metropool. Het gaat dan om bestuurlijke samenwerking en samenwerking bij uitlokken van private en overheidsinvesteringen.

De meeste dagelijkse bewegingen op het gebied van wonen, werken en recreëren spelen zich op het niveau van de stadsgewesten af, in onze stad is dat Haaglanden. De VVD blijft voorstander van sterke regionale samenwerking. Die staat ten dienste van de burger en van de ontwikkeling van de economie van de regio (bijvoorbeeld een open sociale woningmarkt, afstemming van het woningaanbod op de vraag, hoogwaardig openbaar vervoer alsmede de voortvarende realisering van bedrijventerreinen).

Maar samenwerking mag niet ten koste gaan van de stad: besluitvaardigheid, transparantie en participatiemogelijkheden voor de burger en een evenredige weging van inwoners bij

besluitvorming staan voor de VVD voorop. Dat betekent voor het huidige Haaglanden een stevige hervormingsslag, waarbij een evenredige positie voor Den Haag moet worden nagestreefd. Blijft dat uit, dan kan Den Haag geen substantiële bevoegdheden uit handen geven.

Onafhankelijk van welke vorm het gewest Haaglanden krijgt in de toekomst, is het noodzakelijk dat Haaglanden de voorlichting aan de burgers sterk verbeterd, onder andere over haar samenstelling, taken, bevoegdheden, de agenda's van openbare vergaderingen en de uiteindelijke besluitvorming.

Personeelsbeleid

De gemeente Den Haag is één van de vele spelers op de krappe Haagse arbeidsmarkt. De stad dient zich te presenteren als een goede en moderne werkgever die aansluit bij de wensen van het huidige arbeidspotentieel. Den Haag als werkgever dient het beste in z'n mensen naar boven te halen. Het aanboren van de mogelijkheden van migranten ziet de VVD als een uitdaging. Integratie van nieuwe Hagenaars in het ambtelijk apparaat is een belangrijk signaal!